

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DCCCCX. ad annum MLXXIII.

Parisiis, 1644

Leges Ecclesiasticae Regis Edgari, Vt Per Se Habentvr In Saxonico Libro, a
saecularibus disiunctae, & a Lambardo versae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15625

rent de ecclesia dicta eieci, monachos de Abundonie loco substitui. Sint autem prædictæ villæ, rus, mansiones, terræ riuuli, omni terrenæ seruitutis iugo liberæ in perpetuum, tribus exceptis, rata videlicet expeditione, pontis arcive restauratione. Si quis autem hanc nostram donationem in aliud quam constituimus transferre voluerit, priuatus consortio sanctæ Dei ecclesiæ æternis barathri incendiis lugubris iugiter cum Iuda Christi proditore eiusque complicitibus puniatur, si non satisfactione emendauerit congrua quod contra nostrum deliquit decretum.

ANNO CHRISTI 967. **CONCILIVM RAVENNATENSE**
IN CAUSA DISCIPLINÆ ECCLESIASTICÆ
celebratum, anno Domini DCCCCLXVII. tempore
Ioannis papæ XIII.

NOTA.

* *Concilium.*] De hac Synodo fit mentio apud Reginonem his verbis: *Otto imperator ubi natalem diem Domini Romæ celebrasset, Rauennam profectus est una cum Ioanne Romano pontifice, ubi, celebrato paschate, plurimos ex Italia & Romania episcopos coadunauit, & habita Synodo multa ad utilitatem sanctæ ecclesiæ adinuenit. Et apostolico Ioanni urbem & terram Rauennatum, aliaque complura, multis retro temporibus Romanis pontificibus ablata, reddidit: (vel potius restitutionem iam ante factam confirmauit) eumque inde Romam cum magna letitia remisit.* Hæc apud Reginonem.

Causa & locus Concilii.

CIRCA ANNUM CHRISTI 967. **LEGES ECCLESIASTICÆ**
REGIS EDGARI,

VT PER SE HABENTVR IN SAXONICO LIBRO,
a sæcularibus disiunctæ, & a Lambardo versæ.

TITVLI CAPITVLORVM.

I. De immunitate ecclesiæ, & debitis eidem reddendis.	III. De decimis.
II. De censu ecclesiastico, siue primitiis seminum.	IV. De denario in domos singulas imposito.
	V. De diebus festis & ieiunio.

Concil. Tom. 25.

T

LEGES quas Edgarus rex frequenti senatu ad Dei gloriam, regis maiestatis ornamentum, ac reipublica vtilitatem sanciuit.

I.

Primum, ecclesia Dei iura atque immunitates suas omnes habeto: decimas quisque primariæ (cui is fuerit subiectus) ecclesiæ, vt ipsum quidem circumducitur aratrum, dato, siue id in prædiis thanorum propriis, siue in terris villicorum fuerit.

II.

Thanus si in terra ex scripto possessa templum habuerit, circum quod fuerit destinatus sepulturæ locus, decimarum suarum trientem vnã in id conferre ei integrum esto. Sin circa templum nullus fuerit designatus humationi locus, dato qui est fundi dominus sacerdoti nouem partium reliquarum quantulum visum fuerit. Atque ex omni quidem ingenuorum terra, ipsæ seminum primitiæ primariæ penduntur ecclesiæ.

III.

Quisque fetuum decimas omnes ante pentecosten persoluito: terræ quidem fructuum decimas ante æquinoctium pendito: ipsas autem seminum primitias sub festum diui Martini reddito. Si quis non soluerit, pœnas, vt iudiciali libro proditum est, dato. Atque si quis decimas, ad eum quem diximus modum, dare noluerit, præpositus regius, illius loci episcopus, & sacerdos conueniunt, atque eo vel inuito decimam ecclesiæ cui debeatur partem, nona ei reliqua facta, reddunt: quod ad residuas octo partes attinet, quatuor dominus, quatuor episcopus habeto; id quod fiat, siue is fuerit minister regis, siue thani alterius cuiuscumque.

IV.

Denarius autem in domos singulas impositus, ante festum diui Petri redditor, qui tum non soluerit, denarium illum ac alios præterea triginta ad Romam comportato, certaue literarum testificatione domum rediens se eo detulisse confirmato, ac regi denique centum viginti solidos numerato. Si quis secundo non dederit dena-

rium illum ac præterea ter denos Romam deferat, relique postquam redierit ducentos solidos dependito: si tertio deliquerit, rebus suis omnibus exuitor.

V.

Dies sabbati ab ipsa diei Saturni hora pomeridiana tertia usque in lunaris diei diluculum festus agitur: qui non celebrarit, pœnas in iudiciali libro descriptas pendito. Ceteri autem dies, perinde ut fuerint a sacerdote indicti, festi aguntur. Instituta etiam quam religiosissime obseruantur ieiunia.

LEGVM ECCLESIASTICARVM

EDGARI REGIS PRISCA VERSIO.

I. De debitis ecclesie reddendis.	V. De non soluentibus denarium
II. De ecclesiis ubi est cœmeterium.	sancti Petri.
III. De terminis decimandi.	VI. De solennitatibus & terminis
IV. De nolente decimas dare.	obseruandis.

Hoc est institutum quod Edgarus rex consilio sapientum suorum instituit Deo ad gloriam, & sibi ad regiam dignitatem, & genti suæ ad commodum.

I.

Primum est ut ecclesie Dei recti sui dignæ sint, & reddatur omnis decimatio ad matrem ecclesiam cui parochia adiacet de terra thaynorum & villanorum sicut aratrum peragrabit.

II.

Si quis thaynorum sit qui feodo suo ecclesiam habeat ubi cœmeterium sit, det ei tertiam partem decimæ suæ. Si non sit ibi atrium, det ex suis nouem partibus presbytero quod vult, & etiam omne ciricseatum ad matrem ecclesiam de omni libera domo.

III.

Et omnis decimatio iuuentutis reddita sit ad Pentecosten, & terræ frugum ad æquinoctium, & omne ciricseatum ad festum sancti Martini, per plenam forisfacturam quam iudicialis liber dicit.

IV.

Si quis decimam dare noluerit, sicut diximus, adest præ-

Concil. Tom. 23.

T ij

positus regis & episcopi sacerdos illius ecclesie, & reddat ecclesie cui pertinebit decimam suam, & nonam partem dimittant ei qui decimam suam detinuit, & octo partes in duo diuidantur, dimidium domino, dimidium episcopo, sit homo regis, sit homo thayni.

V.

Et omnis heordpen reddat ad festum sancti Petri, & qui non soluit ad terminum illum, deferat eum Romam, & etiam triginta denarios, & afferat inde significationem quod tantum ibi reddidit. Et cum redierit domum, emendet centum viginti solidos. Et si iterum reddere nolit, deferat eum Romam, & emendationem eandem. Et cum redierit, emendet centum viginti solidos regi. Ad tertiam vicem, si adhuc non reddiderit, perdat totum quod habebit.

VI.

Et solenne diei dominice conferuetur ab hora nona sabbati vsque ad lucidum diei lune, super forisfactura quam liber iudiciorum dicit & docet. Et alia festiuitas, sicut a sacerdote nuntiabitur. Et omne indictum ieiunium cum omni deuotione feruetur.

CANONES EDITI

SVB EDGARO REGE, ET AD LEGES SVAS

pertinentes, vt in veterrimo manuscripto codice Saxo-
nico collegii corporis Christi Cantabrigie reperiun-
tur, sub hoc frontispicio:

*Hæc quæ sequuntur pertinent ad constitutiones Edgari regis,
de ordinatorum viuendi formula.*

I.

DOCEMVVS vt ministri Dei ardentius Deo seruiant & ministrent, & pro omni Christiano populo apud Deum intercedant; & vt eorum singuli superioribus suis fideles sint & obedientes, & in communi necessitate vnanimis, auxiliumque inuicem præstantes coram Deo & hominibus, & vt sæcularibus suis dominis firmi etiam sint & fideles.

CIRCA
ANNVM
CHRISTI
967.